

до випадіння і зрідження сходів, що не допустимо при сівбі на кінцеву густоту насаджень рослин буяків цукрових.

Тому ефективність застосування агротехнічних заходів для боротьби з бур'янами має важливе значення для отримання високої продуктивності буяків цукрових і стану забруднення навколишнього середовища.

Данюк Ю. С.^{*}, Линчак Н. Б., Ковальчук Є. С., Барбан О. Б.

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Горіхуватський шлях, 15, м. Київ, 03041

**e-mail: danyk.yura@ukr.net*

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Глобальний продовольчий ринок динамічно розвивається, реагуючи на зміни споживчих уподобань та вимоги сталого розвитку. Важливою тенденцією останніх десятиліть є зростання попиту на органічну продукцію, що зумовило трансформацію систем сільськогосподарського виробництва. Україна має значний потенціал у цьому напрямі, проте її органічний сектор характеризується як експортно орієнтований, з перевагою поставок до країн ЄС.

Регіонально органічне виробництво найбільш поширене у північних, центральних і західних областях. Водночас галузь стикається з низкою системних проблем, які суттєво загострилися під час повномасштабної війни: дефіцит інвестицій, логістичні труднощі, обмежений доступ до органічного насіння та високі вимоги до сертифікації.

Органічне землеробство базується на використанні агробіорізноманіття та правильно підібраних сортів культур, стійких до хвороб і пристосованих до кліматичних умов. Висока якість і конкурентоспроможність органічної продукції досягається завдяки селекційним досягненням і використанню місцевих та інтродукованих сортів.

Органічне садівництво

Найбільший попит мають яблука, серед яких добре зарекомендували себе українські сорти 'Росавка', 'Амулет', 'Перлина Києва', 'Мліївчанка Осіння', а також імунні інтродуковані сорти 'Релінда', 'Ремо', 'Імрус', 'Топаз', 'Лібєрті'.

Серед кісточкових культур перспективними є сорти сливи – український 'Ода', 'Оригінальна', а також зарубіжні 'Олена' (Німеччина), 'Амерс' (США).

Для органічного вирощування кизилу рекомендовані сорти української селекції – 'Михайлівський', 'Семен', 'Костя', 'Видубецький'.

Польові культури

Соя: середньоранньостиглі сорти 'Еверест', 'ЕС Професор', 'ДХ530' та середньостиглі 'Віндзор', 'ЕС Палладор', 'Емперор' показали різну врожайність за традиційних та органічних технологій. Сорт 'Емперор' вирізняється високою продуктивністю і вмістом протеїну.

Пшениця: перспективні сорти для органічного виробництва вирощуються на чорноземах та сірих лісових ґрунтах; важливою умовою є використання сівозмін та органічних добрив.

Кукурудза: рекомендовані сорти для органічного виробництва мають високу схожість насіння (>85%) та добре ростуть на родючих чорноземах.

Соняшник: застосовуються районовані сорти й гібриди, зокрема високоолеїнові, які забезпечують вихід олії з високим вмістом олеїнової кислоти та вітаміну Е.

Органічне виробництво має низку екологічних переваг: менше енергоспоживання (на 39%) та значно нижчі викиди парникових газів (на 77%) у порівнянні з традиційним землеробством. Попри нижчу врожайність (у середньому 80% від традиційного рівня), органічна продукція є більш конкурентною завдяки вищій ринковій ціні та екологічній цінності.

За останні два десятиліття в Україні сформувалася база органічного агровиробництва, однак потенціал галузі залишається нереалізованим. Сильна залежність від ринку ЄС потребує регіональної диверсифікації експорту. Пріоритетними культурами є садівництво (яблука, слива, кизил), пшениця, кукурудза, соя та соняшник. Подальший розвиток органічного сектору вимагає державної підтримки, наукового супроводу, інвестицій та створення ефективної логістичної інфраструктури. Органічне виробництво може стати одним із ключових драйверів розвитку українського аграрного сектору, забезпечуючи як зростання експорту, так і підвищення екологічної стійкості агросистем.

Заїма О. А.*, **Бордюг А. М.**

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України, 08853, с. Центральне Обухівського району Київської області

**e-mail: oleksii.zaima@ukr.net*

ЗАЛЕЖНІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ВІД РІЗНИХ ЧИННИКІВ

Урожайність пшениці формується внаслідок реалізації генетичних особливостей сорту у взаємодії з ґрунтово-кліматичними умовами й технологією вирощування. Навколишнє середовище вирощування та його взаємодія із сортом мають значний вплив на продуктивність пшениці озимої.